

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО
ЖУРИ
ЗАПОВЕД № РД -063299/8.10 2018 Г.
Икономически университет-Варна**

РД 20-841/03.12.2018г.

СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Маргарита Стефанова Йорданова /Бъчварова/, професионално направление 3.6-Право, научна специалност- Гражданско семейно право (Търговско право), Икономически университет – Варна

Основание – Заповед № -063299/8.10 2018 Г. на Ректора на ИУ Варна за определяне на научно жури относно защита на дисертационен труд **на тема „ Правно положение на управителя на дружество с ограничена отговорност“** с автор Милена Красимилова Цветковска, докторант на самостоятелна подготовка към Икономически университет Варна , катедра „Правни науки“

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ И
ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНО ЖУРИ,**

I. Професионална автобиография на докторанта

Докторант Милена Красимилова Цветковска е магистър по право, завършила СУ „Климент Охридски“ през 1999 година, удостоверено с диплом 144116/15.05.2000 г. От 2001 година е асистент във ВСУ „Черноризец Храбър“, като от 2007 година до настоящия момент е на основен трудов договор в Икономически университет –Варна. През 2007 - 2008 година е заемала длъжността старши асистент / по реда на ЗНСЗ отм./, от 2008-2015 година – главен асистент // по реда на ЗНСЗ отм./, а от 2015 година до настоящия момент-асистент –по реда на ЗРАСРБ. Общият и професионален стаж е повече от 18 години. Владее на добро ниво руски, английски, немски. Преподавател е на семинарни упражнения по следните дисциплини: Основи на правото, Търговско право, Вещно право.

Милена Цветковска е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка към катедра „Правни науки“ ИУ Варна със Заповед 17-874/ 1.04.20. В изпълнение на индивидуалния си план е положила успешно предвидените изпити по специалността (Протокол от 15.11.2016 и Протокол от 13.12.2016 г). В резултат на дейностите, реализирани по индивидуалния план и Стандарта на ИУ Варна за докторанти със Заповед 17-3296 от 08.10.2018 година е отчислена с право на защита.

II. Обща оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е комплексно теоретично изследване, в основата на което е идеята да се актуализира действащото ни право, уреждащо правния режим на управителя на дружеството с ограничена отговорност. То е в общ обем от 171 страници, разпределени в увод, три глави, заключение, ползвана литература и приложения. В структурно отношение е налице балансираност в отделните части на научното изследване. Дисертационният труд съдържа 203 бележки под линия. Списъкът на литературните източници включва 145 заглавия, от които 120 на кирилица и 20 на латиница- монографии, учебници, студии, статии на автори, утвърдени специалисти в областта на търговското ни право, преди всичко в българската доктрина. По темата на дисертационния труд са публикувани общо 1 статия и 3 доклада в специализирани български издания. Авторефератът отразява адекватно същността на научното изследване и постигнатите резултати.

1.Актуалност на изследването

Проблемът, поставен в научното изследване, притежава актуален характер, поради следните фактори: а) липсва единно теоретично изследване в доктрината, което да обхване в пълнота правата и задълженията на управителя и неговата отговорност като орган на ООД. б) противоречивата съдебна практика, която изисква уеднаквяване на тълкуването и прилагането на закона в тази част по пътя на промяна на действащото ни право. в) възможността за вреда на дружеството, в резултат на широката власт на управителя да го представлява, в т.ч. да сключва сделки, като не са изяснени предпоставките, характера и максималния предел на неговата отговорност.

2.Характеристика на дисертационния труд.

В изследването се прилага комплексния подход и съвкупност от методи, а именно: нормативен, исторически, логически, индукция, дедукция, анализ, синтез. **Формирана е целта на изследването:** *на основата на нормативния, исторически и сравнителен метод да се създаде цялостно теоретично изследване с обект правното положение на управителя в ООД и се изведат обосновани предложения за усъвършенстване на търговското законодателство.* Посочената цел има

преобладаващо методологичен характер, свързан с анализ и предложения за усъвършенстване на законодателството.

Предметът /обектът на изследването/ е ясно формулиран- *нормативната уредба в търговското ни право относно правното положение на управителя в качеството му на задължителен орган на дружеството.*

Основните научни параметри на изследването в самостоятелни глави се свеждат до следните основни проблеми:

Глава първа. Възникване и историческо развитие на правната категория управител.

В тази глава се разглежда в сравнително-правен аспект начина на регламентиране на управителя като орган на ООД в отделни държави: Германия, Франция, Русия. Направен е исторически преглед и на уредбата в отмененото ни търговско законодателство. Анализира се възможността да се приложи варианта за фактически управител, взиман от Германия и в българското законодателство, фигурата на временен управител, респективно колективен орган в Русия. При сравнителния анализ се констатира различни подходи на отделните законодателства по въпросите относно отговорността на управителя и на механизмите за защита на дружеството от негови вредоносни действия.

Глава втора. Конституиране и правомощия на управителя на дружеството с ограничена отговорност

Докторантът поставя на анализ фактическия състав за избор на управител според действащия ни ТЗ и дискусионния в настоящия етап от съдебната ни практика въпрос за валидността на сделката, сключена от управител с предмет придобиване и отчуждаване на недвижими имоти и на вещни права върху тях /чл. 137, ал.1 т. 7 от ТЗ/ без да е налице предварително решение на ОС на дружеството. Относно същността на договора за управление, заслуга на изследването е извършената класификация на правата и задълженията на управителя на основата на критерии, изведени от автора. Приложеният подход- те да се основават на отношенията, в които управителят встъпва следва да бъде подкрепен, а именно - вътрешни-спрямо дружеството и външни- спрямо третите лица, както и в зависимост от техния характер- имуществени /неимуществени; материалноправни и

процесуални. Направен е и анализ на ТР № 3 от 2013 го на ОСГТК на ВКС. Разгледани са дискуссионните аспекти относно сделките, свързани с придобиване и разпореждане на недвижими имоти и позицията на съдебната ни практика по поставените проблеми.

Глава трета. Отговорност на управителя на дружеството с ограничена отговорност

Поради широката си управленска и представителна власт, с действията си, управителят е в състояние да нанесе и вреди на дружеството. Поради това, докторантът акцентира върху вида и границите на тази отговорност. С оглед на изчерпателност се разглежда и отговорността му по специални закони- НК и ДОПК. Изложението може да се прецизира към по-голяма изчерпателност и юридически анализ на характеристиката на отговорността на управителя и определяне на максималната ѝ граница.

II. Идентифициране на научните приноси в дисертационния труд

Най- съществен елемент на всеки дисертационен труд е извеждането на научни приноси, аргументирани и обосновани със способите на научния анализ и методи, както и наличието на практико-приложни аспекти.

С оглед на предвидените критерии, като съществени научни приноси могат да бъдат изведени:

а) налице е съвременно, актуално, комплексно и систематизирано научно изследване в сферата на представителната власт и границите на отговорността на управителя;

б) научното изследване допълва и обогатява съществуващата ни правна теория на основата на систематизираните и анализирани доктринални схващания в специализираната литература.

в) теоретичните обобщения и критика могат да послужат за усъвършенстване на законодателството *de lege ferenda*;

г) изводите от научното изследване притежават практическа приложимост и могат да послужат като мотиви в практиката на съдебните органи;

Освен положителните страни на дисертационния труд, като препоръка към автора могат да се посочат следните критични бележки: а) необходимо е по -ясно изразяване на авторската позиция по отделни аспекти на проблематиката, а не само

анализ на действащите нормативни и теоретични изследвания.; б) изложението би спечелило, ако съдържа повече теоретични становища на чуждестранна специализирана литература от значение за проблематиката на съвременния етап;

Заклучение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правила за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ Варна.

Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които се оценяват като принос в науката, отразява възможностите на дисертанта да извършва самостоятелни научни изследвания и обобщения, което ми дава основание да предоставя **цялостна положителна оценка** и да предложа на членовете на научното жури да гласуват позитивно за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Търговско право“ на Милена Красиминова Цветковска, докторант към катедра „Правни науки“ ИУ Варна.

3.12.2018

Варна

(M.)

проф. д-р М. Бъчварова.....

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
1820-853/04.12.2017г.

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Бянета Василева Янева**

Член на състава на научно жури, назначено със Заповед РД № 06-3299/ 08.10.2018 г. на Ректора на Икономически университет – Варна, на основание чл. 9 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагането му, чл. 36, ал. 3 от Правила за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономическия университет – Варна и решение на Факултетния съвет на Финансово-счетоводен факултет /протокол № 7 от 02.10.2018 г./ за публична защита

на дисертационния труд на **Милена Красиминова Цветковска**

на тема **„Правно положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност“**,

за присъждане на образователната и научна степен **„доктор“**, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“; професионално направление: 3.6. „Право“; научна специалност: „Търговско право“.

1. Милена Красиминова Цветковска е родена на 20.08.1975 г. Завършила Юридически факултет на Софийски университет – „Св. Климент Охридски“ през 1999г. и е придобила ОКС „Магистър“ по специалност „Право“. Професионалното ѝ развитие започва като асистент в ВСУ „Черноризец Храбър“ за период от шест години, след което от 2007 г. до сега е преподавател в ИУ-Варна. През 2016 г. е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“; професионално направление 3.6. „Право“, по научна специалност „Търговско право“ към катедра „Правни науки“ на Финансово-счетоводен факултет в ИУ-Варна за срок от три години считано от 21.03.2016г до 21.03.2019 г. с научен консултант проф. д-р Маргарита Стефанова Йорданова. Индивидуалният ѝ план е утвърден от ФС на заседание от 21.03.2016 г. с протокол № 2. През периода на своето обучение докторантката е положила предвидените в индивидуалния ѝ докторантски план изпити. Има редица самостоятелни статии и доклади, съавтор е в написването на учебници и учебни помагала. Поради предсрочно изпълнение на индивидуалния ѝ докторантски план, на 18.06.2018 г. се провежда заседание на катедра „Правни науки“, на което се приема отчета на докторантката. КС приема преценката на научния консултант за готовността за защита на докторантката и заседанието на катедрата открива предварителна процедура за обсъждане на дисертационния труд, след което е взето единодушно решение да се предложи на ФС на Финансово-счетоводен факултет да се разкрие процедура по защита на дисертационен труд на Милена Красиминова Цветковска с тема: „Правно положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност“. Направено е предложение за предсрочното отчисляване на докторантката, съгласно Заповед № РД 17-3296/08.10.2018 г. Приет е автореферата, научните

приноси и списъкът с публикациите по дисертационния труд, след което е обсъдено и взето решение за състава на научното жури.

2. Дисертационният труд на докторантката Милена Красиминова Цветковска отговаря на задължителните изисквания за обем и структура на дисертационни трудове и е с обем 171 страници. Съдържа увод, три глави, заключение, списък с използваните нормативни актове, списък на използвани интернет адреси, списък на използвани съдебни решения и приложения.

Актуалността на дисертационния труд се определя от факта на липса на единно теоретично изследване на правната фигура на управителя на едно от най-разпространените в практиката търговски дружества, противоречивата съдебна практика, както и на широките правомощия на управителя, които биха застрашили интереса на самото дружество. Научният интерес на докторантката към правната уредба на управителя на ООД е свързан с това, че той е органен представител на дружеството и в това качество притежава представителна власт, съгласно разпоредбите на ТЗ.

3. В първа глава е представено историческото възникване и развитие на правната категория управител, както и на правната категория управител на ООД. Проследено е развитието на правната уредба относно управителя на ООД в българското законодателство. Докторантката фокусира вниманието си върху сравнително-правния аспект при уредбата на управителя в законодателствата на Германия, Франция и Руската федерация.
4. Втора глава е посветена на правното положение на управителя, възникването на представителната му власт. Обсъден е фактическия състав за възникването на правната фигура на управителя на ООД. Анализирани са компетенциите на управителя, направен е обзор на застъпени схващания на други автори, както и на решение на ВКС от 2008 г. Докторантката поддържа схващането, че управителят следва да е само физическо лице, за разлика от други автори, според които липсва изрична разпоредба в закона, която да ограничава тази възможност подобно на прокуриста. Представени са относителните и абсолютни пречки за заемането на длъжността „управител на ООД“ (стр. 47). Дискутиран е въпросът за валидността на сделките сключени от управителя преди заличаването му от търговския регистър (стр. 56-57). Систематизирани са обстояно правата и задълженията на управителя, както и правната същност на договора за управление (стр.60).
5. Трета глава анализира правната същност на отговорността на управителя. Обсъдени са дискуссионните въпроси в теорията и практиката, направен е обзор на застъпените в правната доктрина становища. Вниманието е фокусирано върху границите на отговорността съобразно търговското законодателство, обсъдено е императивното наличие на редица материално-правни и процесуално-правни предпоставки с цел да се реализира отговорността на управителя. Бегло е разгледан въпросът за правната същност на отговорността на управителя пред

съдружниците на ООД. Поставя се за разглеждане също въпросът доколко допустима е отговорността на управителя по реда на други закони – ДОПК и НК.

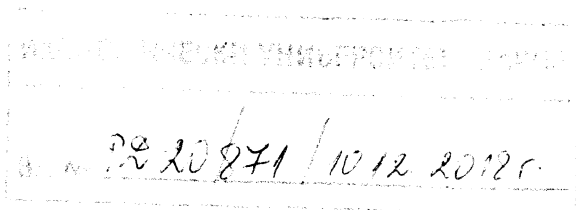
6. Общата положителна оценка на дисертационния труд се обуславя на първо място от избора на дисертационна тема по въпрос, който има изключително практическо приложение. Направени са констатации и изводи за усъвършенстване на правната уредба, които биха допринесли за отстраняването на неprecизността в законодателството и за уеднаквяване на приложението на правната уредба. Съществен принос представлява създаването на комплексно теоретично изследване за института на управителя на едно от най-разпространените правно-организационни форми сред търговските дружества, с класификация на правата и задълженията му с предела на отговорността, който от друга страна се противопоставя на интереса на дружеството и видовете защитни механизми срещу вредоносни действия на управителя.
7. Цялостният прочит на дисертационния труд, дългогодишната преподавателска, научна и научно-приложна дейност на дисертанта показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични познания в областта на търговското право и способност за самостоятелни научни изследвания. Постигнатите в дисертационния труд резултати съставляват оригинален принос в правната наука, поради което следва да му се даде изцяло обща положителна оценка.

В заключение следва да се подчертае, че дисертационния труд отговаря напълно на изискванията на чл. 6, ал 3 от ЗРАСРБ, както и на чл. 27 ал. 1 от Правилника за неговото приложение, поради което, като убедено давам цялостна положителна оценка на труда, предлагам научното жури да даде на Милена Красиминова Цветковска образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“ и по научна специалност „Търговско право“.

03.12.2018 г.
гр. Варна

Изготвил становището:...

(м.)
/доц.д-р Беанета Василева Янева/

До членовете на научното жури

Съгласно заповед на Ректора на ИУ-Варна

№ 06-3299 от 08.10.2018г

СТАНОВИЩЕ

от проф д-р Симеон Владимиров Тасев

член на Научно жури, обявен от Икономически университет – Варна,

относно дисертационен труд „Правно положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност“ с автор Милена Красиминова Цветковска,

докторант в Икономически университет – Варна, научна област 3.0 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма Търговско право

Уважаеми членове на научното жури,

1. Професионални данни за докторанта

Милена Красиминова Цветковска е със степен магистър по право, като висшето си образование е получила в Юридическия факултет на СУ „Св.св. Климент Охридски“ през 1999г. Постъпила е на работа като асистент във ВСУ „Черноризец Храбър“ през 2001г., а през 2007г. в Икономически университет – Варна, като и към настоящия момент продължава преподавателската си дейност в същото висше учебно заведение.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Докторантката Милена Красиминова Цветковска е насочила вниманието си към разработването на актуален и значим за търговското право проблем – правното положение на управителя на дружеството с

ограничена отговорност. Темата е значима от теоретична гледна точка, с оглед на обогатяване на правната теория. Представеният научен труд е първото цялостно и самостоятелно научно изследване на проблемите, свързани с правния институт на управителя на дружеството с ограничена отговорност и това обуславя неговата актуалност.

В своята научна разработка, за целите на изследването докторантката е използвала 145 литературни източника, от които 120 на кирилица и 20 на латиница. Всички източници са цитирани в текста, като са използвани добросъвестно и коректно. В допълнение на посоченото докторантката е проучила и използвала в научната разработка общо 45 съдебни решения.

Представеният труд притежава класическа структура. Състои се от увод, три глави, заключение и приложения. Общият му обем е 171 страници и са направени общо 203 бележки под линия. Изложението е аналитично, съдържа нормативен анализ на действащото ни право, научна критика и предложения *de lege ferenda*. Дисертационният труд включва значителен по обем фактически материал, като умело са съчетани ретроспективния поглед към изследвания проблем и съвременното му състояние.

Глава първа е посветена на фигурата на управителя в нейното развитие – от възникването на дружеството с ограничена отговорност до съвременните законодателни решения, при съобразяване на различията в отделните държави. В тази връзка авторът не само излага основните моменти и факти, но и извършва анализ, на базата на който прави съществени обобщения и изводи. Научен принос в тази глава е систематизираното изследване на историческото развитие на института, което дисертантката прави както конкретно в България, така и в международен план като е направено сравнително проучване на законодателната уредба на правното положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност в законодателната уредба на Германия, Франция и Руската федерация. Като важен принос може да се посочи и разглеждането на отмененото ни търговско законодателство и по-конкретно Закона за дружествата с ограничена отговорност от 1924г., което не е правено до този момент. На базата на проучването са направени

и конкретни предложения за усъвършенстване на Търговския закон. С посоченото сравнително изследване е постигнато обогатяване на правната теория.

Глава втора може да бъде преценена като основна в дисертационното изследване. Тя разглежда действащата регламентация на фактическия състав за конституирането на управителя на ООД, характера на договора за управление, конкретните негови права и задължения и границите на представителната му власт, като се прави и съпоставка между него и прокуриста. Впечатление прави извършеният задълбочен нормативен анализ, на основана на който докторантката очертава основни проблематични и дискуссионни моменти и прави предложения за усъвършенстване на правната уредба. Като съществен научен принос тук може да се посочи и предложената класификация на правата и задълженията на управителя, каквото липсва в правната ни теория.

В глава трета докторантката разглежда границите на отговорността на управителя в различните нейни аспекти по търговското, данъчното и наказателното законодателство. Приложени са множество дискуссионни теоретични становища, както и личното отношение на автора към разглеждания проблем. Като приносен момент тук може да се посочи изводът, който докторантката прави, че пределът на максималната граница на отговорността се обуславя от квалифицирането ѝ като договорна или деликтна по характер.

3. Идентифициране на научните приноси

Най-важният приносен момент е, че дисертационният труд е първото комплексно теоретично изследване на института на управителя на дружеството с ограничена отговорност. Като следващ **важен принос** трябва да се посочи и изготвеният проект за изменение и допълнение на Търговския закон, изведен в приложение на дисертацията, който се основава на предложенията *de lege ferenda*, които дисертантката обосновава в изложението.

Основните конкретни научни резултати като приносни моменти в дисертационния труд се отнасят до:

1. Направеният исторически и сравнителен анализ на законодателната уредба на правното положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност, както в България, така и в други държави.
2. Направеното изследване на връзката между начина на регламентиране на правата и задълженията и отговорността на управителя на ООД.
3. Предложена е класификация на правата и задълженията на управителя
4. Направените предложения за предвиждане на защитни механизми за дружеството срещу вредоносни действия на управителя
5. Констатирани са слабости в правната уредба и са направени предложения de lege ferenda за прецизиране на правната уредба на института на управителя.

4. Преценка на автореферата и публикациите по дисертационния труд

Изготвеният от докторантката автореферат в своята структура и съдържание отразява вярно представения дисертационен труд. По темата на дисертацията са разработени 4 научни публикации – една статия и 3 научни доклада.

Като критични бележки и препоръки в бъдещата работа могат да бъдат посочени:

- Постигане на по-голям баланс между отделните параграфи и глави в научното изследване.
- По-задълбочено изследване и обобщение на съдебната ни практика по отделни въпроси от правното положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност.

Заклучение

Въз основа на гореизложеното в заключение давам цялостна положителна оценка на дисертационния труд „Правно положение на управителя на дружеството с ограничена отговорност“ на докторантката Милена Красимилова Цветковска. Дисертационният труд съдържа изискуемите елементи като научно-приложно изследване и научни съществени приноси, поради което отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за неговото прилагане.

В заключение, убедено препоръчвам на научното жури да присъди на Милена Красимилова Цветковска образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6 Право, докторска програма Търговско право.

София, 01. 12. 2018г.

Подпис:..

(М.)

Проф. д-р Симеон Тасев